

7. ZELENI FESTIVAL

KARLOVAČKA ZELENA PRIČA

Mijenjamo navike:
prehrana i utjecaj
na okoliš

Gradska knjižnica
"Ivan Goran Kovačić"
Karlovac

26. lipnja 2026.
10 - 16 sati

Karlovačka zelena priča

7. Zeleni festival – Karlovačka zelena priča: Mijenjamo navike: prehrana i utjecaj na okoliš

Mjesto održavanja

Gradska knjižnica „Ivan Goran Kovačić“, Ljudevita Šestića 1, Karlovac

Vrijeme održavanja

26. 6. 2026. od 10 do 16 sati

Organizator

Gradska knjižnica „Ivan Goran Kovačić“ Karlovac u suorganizaciji s Javnom ustanovom Aquatika – Slatkovodnim akvarijem Karlovac, Turističkom zajednicom grada Karlovca, Sportskim objektima Karlovac i Filozofskim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu

Tema

Mijenjamo navike: prehrana i utjecaj na okoliš

Cilj festivala

Poticanje multidisciplinarne suradnje u provedbi programa koji motiviraju i potiču razvoj programa u zelenim knjižnicama te podizanje svijesti o ekologiji

Program događanja

Na festivalu će sudjelovati pozvani predavači, stručnjaci iz područja ekologije, knjižničarstva i drugih znanstvenih disciplina; kroz pozvana stručna izlaganja dat će odgovore na pitanja vezana uz specifičnosti navedenih djelatnosti u knjižnicama te pružiti smjernice za njihov daljnji razvoj.

Programski i organizacijski odbor

Anita Malkoč Bišćan, Kristina Čunović, Martina Barišić Koprenica, Sanja Graša, Marinko Polović, Miroslav Katić, Mario Šimić

Stručni skup održava se uz financijsku potporu Ministarstva kulture i medija Republike Hrvatske, Gradske knjižnice „Ivan Goran Kovačić“ Karlovac i Grada Karlovca.

7. Zeleni festival – Karlovačka zelena priča: *Mijenjamo navike: prehrana i utjecaj na okoliš*

PROGRAM

PRIJAVE NA SKUP

9:00 – 10:00

POZVANA IZLAGANJA

10:00 – 12:15

1. **prof. dr. sc. Jasenka Gajdoš Kljusurić** – Prehrambeno-biotehnološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu – *Primjeri prehrambenih obrazaca koji prikazuju CO₂ otisak i utjecaj na okoliš*
2. **Yunita Firmaningsih-Kolu** – Lippulaiva Library, Espoo, Finland, Finska – *Community Kitchen at Lippulaiva Library: Building Sustainable Communities Through Food, Learning, and Inclusion – Community Kitchen u knjižnici Lippulaiva: izgradnja održivih zajednica kroz hranu, učenje i uključenost*
3. **Maja Dujmović, ravnateljica** – Javna ustanova Regionalna razvojna agencija Karlovačke županije – *Zeleni projekti Karlovačke županije*
4. **Ivana Filipić, specijalistica zaštite okoliša** – Belupo – *Kako dob, spol i mjesto stanovanja utječu na ugljični otisak stanovništva u Hrvatskoj*

OTVORENJE IZLOŽBE

12:15 – 12:30

Zelene priče na papiru i tanjuru – lokalni food blogeri i kuhari u promicanju lokalne gastronomije

PAUZA ZA RUČAK

12:30 – 13:45

PRIMJERI DOBRE PRAKSE

13:45 – 14:45

1. Anita Brozović Šolaić, Nikolina Brozović Stipetić, Marija Lipošćak – Gradska knjižnica i čitaonica Ogulin – *Knjižnica sjemenja Gradske knjižnice i čitaonice Ogulin*
2. Andrea Šipuš – Narodna knjižnica Vlado Gotovac, Ogranak Caprag – *Knjižnica i Sjemenka - razmjenom sjemenja do razvoja svijesti o prehrani i prirodi unutar zajednice*
3. Anja Krmpotić, Rudi Kulej – Gradska knjižnica i čitaonica Virovitica – *Jedi zdravo, čitaj zdravo*
4. Vladimira Fumić, Lucija Perković – Osnovna škola „Braća Seljan“ Karlovac – *Mali zalogaji velikih promjena*
5. Snježana Marković-Zoraja, Kristina Fratrović – Osnovna škola Dubovac – *Pijemo li zdrave napitke?*
6. Andreja Ivka Fićurin – Osnovna škola „Braća Seljan“; Martina Zoraja – Osnovna škola Banija – *Ljubav kroz želudac – jučer, danas, sutra*
7. Amalija Misir-Čujko, Osnovna škola Ivane Brlić-Mažuranić Ogulin – *„Ogulinsko zelje“ – lokalna prehrana i mali ekološki otisak*
8. Mirta Pucek, Božica Knežević – Dječji vrtić Grigora Viteza, Zagreb – *Hrana nije bljak!*
9. Alenka Melkić, Ivana Jirsak – Knjižnice grada Zagreba – *Knjižnica sjemenja – mijenjamo prehrambene navike kroz održivu zajednicu*
10. Vinka Tresić, Ivana Jurić, Marija Juranko Ladavac – Knjižnice grada Zagreba – *Od sjemenja do stola: knjižnica kao prostor održive prehrane i ekološke osviještenosti*
11. Melinda Grubišić-Reiter – Gradska knjižnica „Juraj Šižgorić Šibenik – *Mijenjajmo navike: zdrava prehrana i održivost u Gradskoj knjižnici „Juraj Šižgorić“ Šibenik*
12. Sanja Graša, Ivana Mihalić – Gradska knjižnica „Ivan Goran Kovačić“ – *Održivo, lokalno, knjižnično*

OSTALA DOGAĐANJA U KNJIŽNICI I GALERIJI VJEKOSLAV KARAS

10:00 i 12:30

Pričaonice za djecu – književnica Ivana Francišković Olrom

Sajam OPG-ova i udruga održat će se ispred knjižnice, gdje će lokalni proizvođači predstaviti i prodavati domaće ekološke proizvode, a udruge će građanima predstaviti svoj rad, projekte i aktivnosti.

9:00 – 15:00

POZVANA IZLAGANJA

prof. dr. sc. Jasenka Gajdoš Kljusurić

jgajdos@pbf.hr

Prehrambeno-biotehnološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Primjeri prehrambenih obrazaca koji prikazuju CO₂ otisak i utjecaj na okoliš

Sažetak

Hrana koju svakodnevno biramo ne utječe samo na naše zdravlje, već i na okoliš. Proizvodnja hrane povezana je s potrošnjom prirodnih resursa i emisijama stakleničkih plinova koje doprinose klimatskim promjenama. Ugljični otisak hrane pokazuje koliki je utjecaj pojedine namirnice na okoliš tijekom njezina putovanja od proizvodnje do našeg tanjura. U predavanju će biti predstavljeno koje namirnice imaju najveći, a koje najmanji ugljični otisak te kako male promjene u svakodnevnoj prehrani mogu doprinijeti očuvanju okoliša. Kroz primjere iz svakodnevnog života sudionici će saznati kako odabirom lokalnih i sezonskih namirnica, smanjenjem bacanja hrane te češćim uključivanjem biljnih obroka mogu smanjiti vlastiti utjecaj na okoliš bez odricanja od uravnotežene i ukusne prehrane. Cilj predavanja je potaknuti promišljanje o povezanosti prehrambenih navika i održivosti te pokazati da svaki pojedinac svojim izborima može pridonijeti zdravijem okolišu i održivijoj budućnosti.

Ključne riječi

namirnice, održivost, prehrana, resursi, ugljični otisak,

Biografija

Prof. dr. sc. Jasenka Gajdoš Kljusurić redovita je profesorica na Prehrambeno-biotehnološkom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. U svom znanstvenom i stručnom radu bavi se prehranom, planiranjem jelovnika, analizom prehrambenih obrazaca, održivim prehrambenim sustavima te primjenom suvremenih digitalnih alata i analitike u području hrane i prehrane. Sudjelovala je u brojnim domaćim i međunarodnim projektima te je autorica više od 200 znanstvenih i stručnih radova. Poseban interes usmjerava na održivost u analizi hrane, prehrani, procjenu utjecaja prehrambenih izbora na okoliš te istodobno podupiru zdravlje ljudi i očuvanje prirodnih resursa.

Yunita Firmaningsih-Kolu
yunita.firmaningsih-kolu@espoo.fi
Lippulaiva Library, Espoo, Finland

Community Kitchen at Lippulaiva Library: Building Sustainable Communities Through Food, Learning, and Inclusion

Abstract

Public libraries are increasingly evolving from information providers into community-centered spaces that promote social participation, lifelong learning, and sustainable development. This presentation examines the Community Kitchen at Lippulaiva Library in Espoo, Finland, as an innovative library service that supports environmental sustainability, social inclusion, and community wellbeing through food-related activities. The kitchen provides an accessible and welcoming environment where residents can meet, share skills, and participate in learning opportunities related to food and sustainable lifestyles. Activities include workshops on sourdough bread, pizza making, baking, ice cream production, and multicultural food events organized in collaboration with local partners. The service also supports circular economy principles through the lending of kitchen equipment, cookbook recycling, and facilities for waste sorting and recycling. Particular attention is given to the role of food as a tool for community engagement, informal learning, and intercultural dialogue. The presentation highlights how shared cooking and dining experiences help reduce social barriers, strengthen community connections, and promote food literacy. The kitchen has been designed with accessibility and inclusion in mind, enabling participation by users with diverse backgrounds and abilities. By combining practical learning, resource sharing, and community participation, the Community Kitchen contributes to several United Nations Sustainable Development Goals, particularly those related to quality education, good health and well-being, reduced inequalities, sustainable communities, and responsible consumption. The presentation will illustrate the impact of this service through examples, photographs, short video and participant experiences.

Keywords

public libraries, community kitchen, sustainable development, social inclusion, food literacy, circular economy, community engagement, Sustainable Development Goals

Biography

Yunita Firmaningsih-Kolu is a Library Advisor at Lippulaiva Library in Espoo, Finland where she works within the Children's and Youth Services Process (Lasten ja nuorten prosessi) and develops multicultural services, community programs, and partnerships that promote inclusion, learning, and community engagement. She holds a Master's degree in Educational Leadership from the University of Jyväskylä, Finland and has more than eight years of experience in international student recruitment by helping students pursue higher education opportunities in Canada and Germany. Her work focuses on creating welcoming spaces where people from diverse backgrounds can connect, learn, and participate in community life. In recent years, she has led and coordinated a wide range of multicultural and community-based initiatives, including cultural festivals, literacy programs, homework clubs, and the Community Kitchen at Lippulaiva Library. Her work involves building partnerships with embassies and international organizations, including the Embassies of Indonesia, Mexico, Cuba, and Canada, as well as collaborating with multicultural associations and community groups across Helsinki and Espoo. Through these collaborations, she promotes intercultural dialogue, lifelong learning, social inclusion, and active community participation. She is particularly passionate about sustainability, literacy promotion, and strengthening social connections through libraries.

Community Kitchen u knjižnici Lippulaiva: izgradnja održivih zajednica kroz hranu, učenje i uključivost

Sažetak

Javne knjižnice sve se više razvijaju od pružatelja informacija u prostore usmjerene na zajednicu koji promiču društveno sudjelovanje, cjeloživotno učenje i održivi razvoj. Ovo izlaganje predstavlja Community Kitchen u Knjižnici Lippulaiva u Espoou, Finska, kao inovativnu knjižničku uslugu koja kroz aktivnosti povezane s hranom podupire okolišnu održivost, socijalnu uključenost i dobrobit zajednice. Kuhinja pruža pristupačno i gostoljubivo okruženje u kojem se stanovnici mogu susretati, razmjenjivati vještine i sudjelovati u obrazovnim aktivnostima vezanima uz hranu i održive stilove života. Aktivnosti uključuju radionice izrade kruha od kiselog tijesta, pripreme pizze, pečenja kolača i peciva, proizvodnje sladoleda te multikulturne gastronomske događaje organizirane u suradnji s lokalnim partnerima. Usluga također podupire načela kružnoga gospodarstva kroz posudbu kuhinjske opreme, razmjenu i recikliranje kuharica te mogućnosti za razvrstavanje i recikliranje otpada. Posebna se pozornost posvećuje ulozi hrane kao sredstva za uključivanje zajednice, neformalno učenje i međukulturni dijalog. Izlaganje ističe kako zajedničko kuhanje i blagovanje pomažu u smanjivanju društvenih barijera, jačanju povezanosti među članovima zajednice i promicanju prehrabene pismenosti. Kuhinja je osmišljena imajući na umu pristupačnost i uključivost, omogućujući sudjelovanje korisnicima različitih podrijetla i sposobnosti. Kombiniranjem praktičnog učenja, dijeljenja resursa i aktivnog sudjelovanja zajednice, Community Kitchen doprinosi ostvarivanju nekoliko Ciljeva održivog razvoja Ujedinjenih naroda, osobito onih koji se odnose na kvalitetno obrazovanje, dobro zdravlje i blagostanje, smanjenje nejednakosti, održive zajednice te odgovornu potrošnju. U izlaganju će se utjecaj ove usluge prikazati kroz primjere iz prakse, fotografije, kratki videozapis i iskustva sudionika.

Ključne riječi

ciljevi održivog razvoja, Community kitchen (zajednička kuhinja), javne knjižnice, kružno gospodarstvo, održivi razvoj, prehrabena pismenost, socijalna uključenost, uključivanje zajednice

Biografija

Yunita Firmaningsih-Kolu savjetnica je za knjižnične usluge u Knjižnici Lippulaiva u Espoou, Finska, gdje radi u okviru procesa za djecu i mlade te razvija multikulturalne usluge, programe za zajednicu i partnerstva koja promiču uključivost, učenje i aktivno sudjelovanje u zajednici. Magistrirala je na Sveučilištu u Jyväskyläi u Finskoj te ima više od osam godina iskustva u međunarodnom regrutiranju studenata, pomažući im u ostvarivanju mogućnosti visokog obrazovanja u Kanadi i Njemačkoj. Njezin rad usmjeren je na stvaranje otvorenih i poticajnih prostora u kojima se ljudi različitih kulturnih i društvenih pozadina mogu povezivati, učiti i aktivno sudjelovati u životu zajednice. Posljednjih godina vodila je i koordinirala širok spektar multikulturalnih i zajednički usmjerenih inicijativa, uključujući kulturne festivale, programe poticanja pismenosti, klubove za pomoć pri učenju i pisanju domaćih zadaća te program Community Kitchen (*Zajednička kuhinja*) u Knjižnici Lippulaiva. Njezin rad uključuje izgradnju partnerstava s veleposlanstvima i međunarodnim organizacijama, među kojima su veleposlanstva Indonezije, Meksika, Kube i Kanade, kao i suradnju s multikulturnim udrugama i skupinama građana diljem Helsinkija i Espooa. Kroz te suradnje promiče međukulturni dijalog, cjeloživotno učenje, socijalnu uključenost i aktivno sudjelovanje građana u zajednici. Posebno je posvećena održivosti, promicanju pismenosti i jačanju društvenih veza kroz knjižnice.

Maja Dujmović, ravnateljica
maja.dujmovic@ra-kazup.hr

Javna ustanova Regionalna razvojna agencija Karlovačke županije

Zeleni projekti Karlovačke županije

Sažetak

Karlovačka županija je 2025. godine kreirala jedinstveni model nabave hrane za škole kojima je osnivač. Misao vodilja kod dizajna ovog postupka bila je uspostava sustava kratkih lanaca opskrbe koji bi spojili javne naručitelje i proizvođače hrane, dajući prednost lokalnoj, ekološkoj i na drugi način zaštićenoj proizvodnji. Uspostavljen je postupak zelene i društveno odgovorne javne nabave. Radi se o formalnim javno nabavnim kategorijama koje uzimaju u obzir i dozvoljavaju nabavu koja ne gleda samo trošak već društveni učinak trošenja javnoga novca. Postupku je prethodila analiza stanja poljoprivredne proizvodnje koja je ukazala na izrazitu fragmetiranost proizvodnje, ograničene količine koje pojedini isporučitelj može dati, i mnoge druge prepreke na putu uspostavljanja izravnog kanala koji bi povezao škole s proizvođačima. Kroz sustavno osmišljen i formaliziran postupak nabave, Karlovačka županija uspjela je premostiti te prepreke i stvoriti učinkovit sustav koji izravno povezuje škole s lokalnim proizvođačima, bez posrednika. Rezultati su već vidljivi: u školske kuhinje isporučeno je približno 100 tona hrane, a sklopljeni ugovori premašuju vrijednost od 700.000 eura. Većina tih sredstava ostaje na području Karlovačke županije te izravno doprinosi razvoju lokalne poljoprivrede i ruralnih zajednica. Predavanje će predstaviti ključne korake u uspostavi ovog modela, njegove prednosti za škole, proizvođače i lokalnu zajednicu, kao i planove za daljnje širenje prakse. Poseban naglasak bit će stavljen na razvoj hrane kao prepoznatljivog brenda Karlovačke županije te aktivnosti usmjerene na smanjenje otpada od hrane i stvaranje održivijeg prehrambenog sustava. Ovaj primjer pokazuje kako javne politike mogu istodobno podupirati lokalno gospodarstvo, unaprijediti kvalitetu prehrane i doprinijeti zelenoj tranziciji zajednice.

Ključne riječi

kratki lanci opskrbe, lokalni proizvođači, održivi prehrambeni sustav, ruralni razvoj, zelena javna nabava

Biografija

Maja Dujmović, ravnateljica Razvojne agencije Karlovačke županije, karijeru je izgradila u EU fondovima. Sa 18 godina rada na strani centralnog dijela sustava sve te godine radila je u kontroli, ocjeni i dodjeli europskih i nacionalnih sredstava te planiranja regionalnog razvoja. Radeći na projektima u području obrazovanja u Agenciji za mobilnost i programe EU, do praćenja velikih infrastrukturnih, znanstveno istraživačkih projekata u SAFU, do vođenja sektora za planiranje politika regionalnoga razvoja u Ministarstvu regionalnog razvoja i fondova EU te vođenja razvojne agencije na regionalnoj razini, stekla je temeljito poznavanje sustava, prakse i teorije javne nabave zadržavajući duboko poštovanje i usmjerenost prema društvenoj koristi rada javnih službi.

Ivana Filipić, specijalistica zaštite okoliša
Ivana.Filipic@belupo.hr

Belupo

Kako dob, spol i mjesto stanovanja utječu na ugljični otisak stanovništva u Hrvatskoj

Sažetak

Ugljični otisak predstavlja važan pokazatelj količine emisija stakleničkih plinova koje nastaju svakodnevnim aktivnostima pojedinaca, a prehrambene navike pritom imaju posebno značajnu ulogu. Istraživanje provedeno u Republici Hrvatskoj pokazalo je da način prehrane, potrošačke navike, prijevoz i postupanje s otpadom znatno utječu na razinu emisija. Posebno se ističe veći okolišni utjecaj proizvodnje mesa i životinjskih proizvoda u usporedbi s biljnom prehranom, dok lokalna i sezonska prehrana te smanjenje bacanja hrane doprinose smanjenju ugljičnog otiska. Rezultati također ukazuju na to da su generacijske razlike važniji čimbenik od spola u oblikovanju ugljičnog otiska. Navike različitih generacija povezane su s društvenim, ekonomskim i tehnološkim okolnostima u kojima su odrastale, što se odražava na njihov odnos prema okolišu i korištenju resursa. Promjena svakodnevnih navika, osobito u području prehrane, jedan je od najdostupnijih i najučinkovitijih načina za smanjenje negativnog utjecaja na okoliš. Informiranost, osviještenost i osobna odgovornost pritom imaju ključnu ulogu u prijelazu prema održivijem načinu života.

Ključne riječi

održivost, okoliš, prehrana, rezultati istraživanja, ugljični otisak

Biografija

Ivana Filipić je magistra inženjerka grafičke tehnologije (Ambalaža, recikliranje i zaštita okoliša), diplomirala 2023. godine na Sveučilištu Sjever u Koprivnici. Od 2014. godine radi u području zaštite okoliša u tvrtki Belupo d.d., gdje trenutno obnaša funkciju stručnjaka zaštite okoliša. Tijekom studija aktivno je sudjelovala na znanstvenim konferencijama. Za rad o utjecaju dobi i spola na ugljični otisak stanovništva u Hrvatskoj nagrađena je Rektorovom nagradom te je njezin rad na konferenciji u Singapuru proglašen najboljim u području smanjenja emisija. U svom radu posvećena je promicanju održivog razvoja i smanjenju utjecaja na okoliš, uz kontinuirano usavršavanje i profesionalni razvoj u području zaštite okoliša.

PRIMJERI DOBRE PRAKSE

Anita Brozović Šolaić
Nikolina Brozović Stipetić
Marija Lipošćak
gradskaknjiznica@gmail.com

Gradska knjižnica i čitaonica Ogulin

Knjižnica sjemenja Gradske knjižnice i čitaonice Ogulin

Sažetak

Dana 21. ožujka 2026. u Gradskoj knjižnici i čitaonici Ogulin otvorena je prva Knjižnica sjemenja u gradu Ogulinu i Karlovačkoj županiji. Knjižnica sjemenja program je koji potiče očuvanje bioraznolikosti i lokalnog ekološkog uzgoja. Knjižnica sjemenja djeluje po načelu „Posudi, uzgoji, podijeli“. Na taj način Knjižnica postaje mjesto razmjene znanja, iskustva i biljnih resursa te doprinosi jačanju ekološke svijesti i očuvanju prirodne baštine lokalnog područja. Svaki paketić sjemena ima svoj bar kod poput knjiga, koji je sastavni dio softverske programske podrške slovenske tvrtke Ekosplet čiji je osnivač i vlasnik Blaž Krapež. Mogu se posuditi najviše 3 vrste sjemena dnevno (jedna vrećica od svake vrste), odnosno najviše 8 vrećica godišnje. Sjeme se može posuditi tijekom radnog vremena Gradske knjižnice i čitaonice Ogulin, osim u razdoblju od listopada do veljače, kada Knjižnica sjemenja ne radi. Knjižnica sjemenja namijenjena je svima koji sami kod kuće uzgajaju povrće, cvijeće ili drugo bilje, svjesni su važnosti zdravog domaćeg sjemena, očuvanja autohtonih biljnih vrsta te su spremni dio svog vremena i truda dati za opće dobro. Uvjet za sudjelovanje u knjižnici sjemenja je valjano članstvo u Gradskoj knjižnici i čitaonici Ogulin. Za posudbu sjemenja pripremili smo posebnu aplikaciju koja omogućuje pregled cirkulacije sjemenja. Izniman odaziv i podrška brojnih sugrađana i članova Gradske knjižnice i čitaonice Ogulin na predavanjima i otvorenju rezultat je velike zainteresiranosti lokalnog stanovništva za ekološki uzgoj vlastite hrane.

Ključne riječi

autohtone biljne vrste, domaće sjeme, ekološki uzgoj, knjižnica sjemenja, posudba

Biografije

Anita Brozović Šolaić magistra je edukacije i bibliotekarstva zaposlena na radnom mjestu ravnateljice u Gradskoj knjižnici i čitaonici Ogulin. Dugogodišnja je članica Hrvatskog knjižničarskog društva i Hrvatskog čitateljskog društva s ciljem aktivnog promicanje čitanja i pismenosti te razvoja knjižničnih službi i usluga. Aktivan doprinos očuvanju tradicije i kulture grada Ogulina ostvarila je dugogodišnjim članstvom u Kulturno-umjetničkom društvu „Klek“ Ogulin, a kroz odgojno-obrazovni rad u osnovnim i srednjim školama Karlovačke županije kao mentorica doprinijela je pojedinačnim i kolektivnim uspjesima učenika na županijskim i državnim natjecanjima u novinarskom i literarnom izričaju. U Gradskoj knjižnici i čitaonici Ogulin sudjelovala je u nacionalnim i međunarodnim projektima, festivalima i manifestacijama kroz organizaciju u suradnji s brojnim ustanovama, društvima i udrugama.

Nikolina Brozović Stipetić, diplomirana inženjerka prometa i magistra bibliotekarstva. Od 2012. godine zaposlena na radnom mjestu knjižničarke u Gradskoj knjižnici i čitaonici Ogulin. Uz obavljanje stručnog rada u knjižnici provodi pričaonice i kreativne radionice za djecu te sudjeluje u nacionalnim i međunarodnim projektima.

Marija Lipošćak, tehničarka željezničkog prometa. Od 2023. godine zaposlena je na radnom mjestu knjižničarske tehničarke u Gradskoj knjižnici i čitaonici Ogulin. Sudjeluje i pomaže u stručnom radu knjižnice te u ostalim programima i projektima koja se održavaju u Knjižnici.

Knjižnica sjemenja

Gradske knjižnice i čitaonice Ogulin

Autorice: Anita Brozović Šolaić, mag.edu., mag.bibl.
Nikolina Brozović Stipetić, dip.ing., mag.bibl.
Marija Lipošćak, knjiž. tehn.

OTVORENJE: 21. ožujka 2026.
u Gradskoj knjižnici i čitaonici Ogulin
kao prva Knjižnica sjemenja
u gradu Ogulinu i Karlovačkoj županiji.

Knjižnica sjemenja program je
koji potiče očuvanje bioraznolikosti i
lokalnog ekološkog uzgoja.

VAŽNOST:

- očuvanje bioraznolikosti,
- zaštita autohtonih sorti,
- ekološki uzgoj hrane,
- razmjena znanja i iskustava.

KAKO POSUDITI SJEME?

- potrebno je članstvo u Knjižnici,
- moguće je posuditi najviše 3 vrste sjemena dnevno,
- posudba najviše 8 vrećica godišnje,
- posudba se evidentira posebnom aplikacijom.

REZULTATI:

- unos 91 vrste biljaka,
- razmjena domaćeg sjemena,
- razvoj ekološke svijesti,
- veliki interes građana i odgojnih skupina iz vrtića i škola.

Andrea Šipuš

zelenaknjiznicacapragandrea@gmail.com

Narodna knjižnica Vlado Gotovac, Ogranak Caprag

Knjižnica i Sjemenka – razmjenom sjemenja do razvoja svijesti o prehrani i prirodi unutar zajednice

Sažetak

U svibnju 2008. u prostoru našeg Ogranka Caprag održana je prva razmjena sjemenja. U to vrijeme bila je neuobičajena za knjižnične prostore, no od tada je redovna aktivnost unutar naših programa. Zajednica je od prvog trena reagirala snažnim uključivanjem, a mi smo širile programe i projekte u skladu s onim što je naše članove zanimalo. Održavale smo predavanja, poticale naše članice i članove da oni budu predavači, razmjenjivali smo recepte, puno pažnje posvetili dječjim radionicama. Skupljale smo ljekovito bilje, kuhale čarobne sirupe... Pokrenule smo prvu knjižnicu sjemenja koja nije zaživjela posebno snažno. Prije 3 godine pokrenule smo Knjižnicu i Sjemenku, ova nam je godina izuzetno bitna jer smo odlučile biti stvarno posvećene novom povezivanju sa zajednicom i kontinuiranim radom sa djecom. Namjera nam je da djeca nauče cijeli proces – odabir sjemenja, uzgoj flanača, rasađivanje, briga o nasadima u našim gredicama, ubiranje u jesen i priprema hrane od ubranih plodova. Ljudi su nam donirali puno sjemenja, djeca su po prvi put volontirala u izradi paketića, slaganju po abecedi... Posve novi odnos prema hrani i podizanje svijesti o njezinoj važnosti tako se diže na novu razinu. Količina ljubavi i predanosti bitan je sastojak hrane koju sami uzgajamo. Starije i vještije vrtlarice i vrtlari rado dijele rezultate svog rada i tako podržavaju radost uzgoja koju djeca osjećaju. Krug se širi. Knjižnice su oduvijek riznice. Ponajprije knjiga, no i svih mudrosti. Mi dodajemo i Mudrost Zdravog Sjemenja što širi horizonte prema međusobnoj podršci, suradnji, razumijevanju, poštivanju. Postajemo svjesniji dugog procesa uzgoja hrane i kvalitetnijeg odnosa prema prirodi.

Ključne riječi

knjižnica, sjemenka, riznica, kontinuitet, suradnja

Biografija

Andrea Šipuš, idejna začetnica razmjene sjemenja unutar knjižničkog prostora. Važnost i pravo na vlastito sjemenje te pravo na razmjenu, od početka je bila ideja vodilja za projektni rad sa zajednicom. Dovala ju je do suradnje s mnogim hrvatskim organizacijama i aktivistima na temu prirode, hrane, alternativnih rješenja te važnosti da se upoznaje zajednica unutar koje djelujemo, slušamo pitanja, ideje i nudimo zanimljive sadržaje. Autorica tri knjige: *Tlovitost*, prva knjiga, bavi se baš ovim temama. Jedan dio posvećen je i zajedničkom knjižničnom projektu s kolegicom Draganom Čubrilo. Vjerujem da kao knjižnica imamo dovoljno iskustva, ljubavi i volje za dijeljenje mudrosti na ove teme.

KNJIŽNICA I SJEMENKA

Autorica : Andrea Šipuš
NKVG - Ogranak Caprag
Trg hrvatske državnosti 1

UTJECAJ SJEMENJA NA PREHRANU I OKOLIŠ

Svaka knjižnica je riznica !

Djelujemo aktivno, praktično i zajedno!

Svaka riznica začeta je sa prvim pohranjenim primjerkom.

Sa prvom doniranom sjemenčicom, začeta je i naša mala riznica sjemenja

Već 18 godina surađujemo sa zajednicom kroz predavanja, razmjene i izradu knjiga.

Govorimo o važnosti znanja uzgoja hrane, brinemo o zaštiti okoliša.

Anja Krmpotić
anjakrmpotic235@gmail.com

Rudi Kulej
rkulej@gmail.com

Gradska knjižnica i čitaonica Virovitica

Jedi zdravo, čitaj zdravo

Sažetak

Rubrika „Jedi zdravo, čitaj zdravo“ pokrenuta je 2021. godine u Gradskoj knjižnici i čitaonici Virovitica kao dio projekta „Pokrenimo zelene knjižnice“. Nastala je kao odgovor na suvremeni način života u kojemu mnogi ljudi, zbog ubrzanog tempa i nedostatka vremena, sve rjeđe pripremaju uravnotežene obroke. Cilj rubrike je povezati knjižničnu djelatnost s promicanjem zdrave prehrane, ekološke osviještenosti i održivog načina života. U rubrici se predstavljaju isključivo vegetarijanski recepti iz kuharica koje se nalaze u knjižničnom fondu. Na taj se način potiče korištenje knjižnične građe, osobito kuharica koje su posljednjih godina djelomično potisnute dostupnošću internetskih sadržaja. Proces izrade svake objave obuhvaća odabir recepta, nabavu namirnica, pripremu i snimanje jela, profesionalno fotografiranje, montažu video materijala te objavu sadržaja na mrežnoj stranici Knjižnice, društvenim mrežama i YouTube kanalu. Poseban naglasak stavlja se na edukaciju mladih korisnika kojima se kroz atraktivne multimedijske sadržaje približavaju teme pravilne prehrane i odgovornog odnosa prema okolišu. Rubrika ujedno nastoji razbiti stereotipe o vegetarijanskoj prehrani kao jednoličnoj i nezanimljivoj, predstavljajući raznovrsna, kreativna i nutritivno vrijedna jela – od svakodnevnih obroka do tematskih blagdanskih recepata. U realizaciji sadržaja sudjeluju autorica rubrike Anja Krmpotić i njezin kolega Rudi Kulej, pri čemu autorica samostalno odabire literaturu, priprema jela, snima i montira videozapise, dok kolega profesionalnim fotografijama dokumentira završni rezultat. Ova inicijativa potvrđuje kako knjižnice mogu biti aktivni promotori zdravih životnih navika, održivosti i cjeloživotnog učenja.

Ključne riječi

kuharice, Gradska knjižnica i čitaonica Virovitica, održivi razvoj, zdrava prehrana, zelene knjižnice

Biografije

Anja Krmpotić rođena je 23. svibnja 1992. godine u Virovitici. Diplomirala je na Sveučilištu Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, na Odjelu za kulturologiju, smjer knjižničarstvo. Od 2020. godine zaposlena je u Gradskoj knjižnici i čitaonici Virovitica kao diplomirana knjižničarka na Odjelu za odrasle. U okviru svojega rada svakodnevno pruža knjižnične i informacijske usluge korisnicima, a povremeno sudjeluje i u poslovima stručne obrade knjižnične građe. Aktivno sudjeluje u organizaciji i vođenju čitateljskog kluba za mlade, pub kvizova te programa Bookflix, u sklopu kojega predstavlja najnovije knjige za mlade i potiče korisnike na aktivno sudjelovanje kroz preporučivanje, označavanje i žanrovsko razvrstavanje omiljenih naslova. Bavi se i promicanjem zdravih životnih navika putem rubrike „Jedi zdravo, čitaj zdravo“, koja je dio projekta „Pokrenimo zelene knjižnice“. U toj rubrici povezuje teme zdrave prehrane, održivog razvoja i čitanja, s ciljem podizanja svijesti o važnosti odgovornog odnosa prema zdravlju i okolišu. Autorica je i tjedne rubrike „Svakog tjedna knjiga vri(jedna)“, u kojoj predstavlja aktualne naslove iz beletristike i publicistike te korisnicima približava kvalitetnu i raznovrsnu knjižničnu građu. U svom radu osobito je usmjerena na poticanje čitateljskih navika, razvoj inovativnih knjižničnih programa te jačanje uloge knjižnice kao mjesta učenja, informiranja i aktivnog sudjelovanja zajednice.

Rudi Kulej knjižničarski je tehničar zaposlen u Gradskoj knjižnici i čitaonici Virovitica od 2021. godine, gdje radi na posudbeno-informacijskom odjelu te aktivno sudjeluje u osmišljavanju i provedbi kulturnih, edukativnih i kreativnih programa za djecu i mlade. Kroz svoj rad posebno je usmjeren na razvoj sadržaja koji povezuju knjižnicu, zajednicu i neformalno obrazovanje. Vodio je radionice za djecu i mlade, uključujući kreativne i edukativne programe, organizaciju Escape rooma te radionice izrade terarija i drugih interaktivnih sadržaja. Autor je i organizator projekta „Zelena čitaonica“ – prostora unutar knjižnice ispunjenog sobnim biljem, osmišljenog kao mjesto za čitanje, učenje, opuštanje, edukaciju i održavanje radionica. Uz rad s korisnicima, zadužen je za vođenje i održavanje društvenih mreža knjižnice, digitalni dizajn te fotografiranje knjižničnih događanja i aktivnosti. Već dvije godine fotografski i vizualno uređuje rubriku „Jedi zdravo, čitaj zdravo!“ u suradnji s kolegicom Anjom Krmpotić. Posebno područje njegova interesa predstavlja očuvanje prirode i bioraznolikosti te edukacija javnosti o važnosti održivog odnosa prema okolišu. Vjeruje kako knjižnice imaju važnu ulogu u razvoju promišljenih, odgovornih i samosvjesnih budućih generacija, zbog čega u svom radu nastoji povezati kulturu, ekologiju i rad s mladima.

POČINJEMO S KNJIGOM...

641.5
Kuharice

...SAMO NAJBOLJE NAMIRNICE...

...KAKO I ZAŠTO...

...ČAROLIJA NA KRAJU.

JEDI ZDRAVO, ČITAJ ZDRAVO

ANJA KRMPOTIĆ, RUDI KULEJ, 2026.

Gradska knjižnica i čitaonica Viroritica

Trg bana Josipa Jelačića 5, Viroritica

- Dio projekta "Pokrenimo zelene knjižnice"
- Vegetarijanski recepti iz kuharica knjižničnog fonda
- Fokus na zdravlje, održivost i ekološku pismenost
- Prikaz pripreme jela kroz fotografije i video sadržaj
  - Naglasak na edukaciji mladih korisnika
- Cilj: posudba kuharica, razbijanje predrasuda o vegetarijanskoj prehrani, inspiriranje na pripremu zdravih obroka

Vladimira Fumić
vladimira2000@yahoo.com

Lucija Perković
lucija.perkovic@skole.hr

Osnovna škola „Braća Seljan“ Karlovac

Mali zalogaji velikih promjena

Sažetak

Učenici 3. razreda sudjelovali su u projektu „Mali zalogaji velikih promjena“ kroz koji su istraživali prehrambene navike i količinu otpada od hrane u svom razredu. Tijekom jednog tjedna pratili su koju hranu učenici najviše, a koju najmanje konzumiraju tijekom školske prehrane. Posebnu pozornost usmjerili su na ostatke hrane kako bi uočili koje se namirnice najčešće bacaju te što se može učiniti kako bi se smanjio otpad od hrane. Prikupljene podatke učenici su analizirali, uspoređivali i prikazali grafikonima, čime su razvijali matematičke, istraživačke i digitalne vještine. Kroz razgovor i zajedničko zaključivanje osvijestili su važnost odgovornog odnosa prema hrani, zdravijih prehrambenih izbora i očuvanja okoliša. U sklopu projekta učenici su izradili edukativne plakate s porukama o smanjenju otpada od hrane te osmislili „Tanjur budućnosti“ na kojem su prikazali zdravu, lokalnu i održivu prehranu. Aktivnosti su povezane i sa školskom knjižnicom u kojoj je održana edukativna radionica o zdravoj prehrani. Učenici su upoznali knjige i edukativne materijale koji im mogu pomoći u razvijanju zdravih životnih navika i odgovornog odnosa prema okolišu. Projekt je pridonio razvoju ekološke osviještenosti, istraživačkog duha i razumijevanja povezanosti prehrambenih navika i održive budućnosti.

Ključne riječi

edukativni plakati, ekološka osviještenost, otpad od hrane, prehrambene navike, školska knjižnica

Biografije

Vladimira Fumić diplomirana je učiteljica razredne nastave. Od 2021. unaprijeđena je u zvanje učitelj mentor. Raznim vlastito osmišljenim razrednim projektima i suradnjama radi na edukaciji učenika o ekologiji i održivom razvoju te na poticanju čitanja i kreativnosti učenika. U svom radu aktivno se bavi ekologijom te u Osnovnoj školi „Braća Seljan“ vodi susrete malih GLOBE-ovaca i aktivnosti namijenjene učenicima mlađe školske dobi. Godina 2024. i 2025. nagrađena je za jednog od najuspješnijih odgojno-obrazovnih djelatnika u Republici Hrvatskoj.

Lucija Perković učiteljica je informatike u osnovnoj školi, profesorica informacijskih znanosti i povijesti, ronionica i ljubiteljica kuhanja. S entuzijazmom prenosi znanje o digitalnim alatima, potiče učenike na kritičko razmišljanje i odgovorno korištenje tehnologije. Redovito se stručno usavršava iz područja digitalne pismenosti, umjetne inteligencije i internetske sigurnosti, te pomaže kolegama u digitalnoj transformaciji nastave.

Mali zalogaji velikih promjena

Naš izbor danas- bolji svijet sutra

Smanjimo bacanje hrane. Svaki zalogaj se broji.

 1/3 hrane se baca

 Lokalna hrana = manje CO₂

 Manje plastike = čišći okoliš

 Biljna prehrana troši manje resursa

 Proizvodnja hrane troši ogromne količine vode

CILJ I SVRHA RADA

Istražiti utjecaj prehrambenih navika na okoliš te razviti svijest o važnosti odgovornog odnosa prema hrani. Učenike potaknuti na smanjenje otpada od hrane i donošenje održivijih prehrambenih odluka.

METODOLOGIJA RADA

Učenici su pratili količinu nepojedene hrane u školskoj prehrani, prikupljali i analizirali podatke te ih prikazali grafički. Istraživali su podrijetlo namirnica i prednosti lokalne i sezonske hrane.

REZULTATI I ZAKLJUČAK

Uočeno je da bacanje hrane nepotrebno troši prirodne resurse i opterećuje okoliš. Zaključili smo da odgovornijim izborom hrane, manjim otpadom te korištenjem lokalnih i sezonskih namirnica možemo pridonijeti očuvanju okoliša. Mali koraci mogu dovesti do velikih promjena.

Snježana Marković-Zoraja
snjezana.markovic-zoraja@skole.hr

Kristina Fratrović
kristinafratrovic@gmail.com

Osnovna škola Dubovac, Karlovac

Pijemo li zdrave napitke?

Sažetak

U nastavi Biologije 7. razreda osnovne škole proveden je projektni zadatak „Pijemo li zdrave napitke?“ u kojem su učenici istraživačkim pristupom otkrivali pijemo li zdrave napitke. Primijenjen je i interdisciplinarni pristup jer učenici primjenjuju stečena znanja Matematike i Kemije. Cilj je bio potaknuti učenike na promišljanje o svakodnevnim prehrambenim izborima (napitcima), osobito o konzumaciji industrijskih napitaka, količini šećera u napitcima, kiselosti napitaka te prisutnosti bojila i aditiva. Učenici su analizirali različite uzorke pića: voćne sokove, Coca-Colu, energetska pića, ledeni čaj, prirodni cijeđeni sok od naranče, negaziranu vodu i multivitaminski dijetalni napitak. Tijekom rada promatrali su izgled i boju pića, mjerili pH vrijednost univerzalnim indikatorom, očitavali količinu šećera s deklaracije proizvoda, izračunavali postotak šećera u napitcima te bilježili s deklaracije proizvoda prisutnost bojila i aditiva. Ujedno su promišljali o ambalaži proizvoda te o načinu njezina odlaganja. Rezultati su pokazali da pića niskog pH često sadrže veće količine šećera, a mnoga industrijska pića imaju dodatke poput bojila i aditiva, što štetno djeluje na zube, probavni sustav i organizam u cjelini. Učenici su zaključili da česta konzumacija takvih napitaka može biti nepovoljan izbor za svakodnevnu prehranu te da su voda i prirodno cijeđeni sokovi iz voća zdraviji i prihvatljiviji izbor. Provedene aktivnosti omogućile su učenicima razvijanje prirodoslovnih, matematičkih i znanstvenih kompetencija te zaključivanje na temelju vlastitog mjerenja i istraživanja. Najvažniji segment aktivnosti bio je razvijanje svijesti učenika o zdravim prehrambenim navikama, promišljanje o sastavu napitaka koje piju te o načinu odlaganja ambalaže što uključuje zdravstveni odgoj i ciljeve održivog razvoja. Učenici će svoje aktivnosti predstaviti razrednim odjelima u školi prezentacijom i 3D plakatom kako bi rezultati istraživanja postali vizualno jasni, učenicima bliski i edukativni za širu školsku zajednicu.

Ključne riječi

ambalaža proizvoda, industrijski napitci, istraživački pristup, količina šećera, zdrave prehrambene navike

Biografije

Snježana Marković-Zoraja, prof., učitelj savjetnik u Osnovnoj školi Dubovac, Karlovac. Voditeljica je Međužupanijskog GLOBE vijeća. Članica je Državnog povjerenstva GLOBE. Na Državnom natjecanju GLOBE s učenicima je osvojila 1. mjesto 2008., 2016., 2022. i 2023. i 2024. godine, a 2018. i 2021. godine 2. mjesto. Dobitnica je nagrade za najbolji scenarij poučavanja u EU – Scientix.eu za 2021. godinu. Mentorica je učenicima koji su 2024. godine imali najbolji istraživački projekt u Europi i Euroaziji te je s učenicima bila na svjetskoj konferenciji u SAD-u. Scenariji poučavanja koji populariziraju STEM područje objavljeni su na hrvatskim i internacionalnim mrežnim stranicama. Predavačica je na županijskim vijećima, na konferencijama u Hrvatskoj (CUC, Enter, kemijska konferencija itd.) i u svijetu (GLOBE, Scientix) gdje izlaže primjere dobre prakse u radu s učenicima u STEM području. Sudjelovala je s učenicima na Državnim natjecanjima iz kemije 2019., 2020., 2021. i 2023., 2024. godine. Edukator je za Elementary GLOBE u Sloveniji. Sudjeluje u Erasmus projektima. Koordinator je međunarodnog

projekta „Lets teach and learn with GLOBE“ te sudjeluje u internacionalnom projektu ICSE – Otvoreno školovanje (PMF, FER).

Kristina Fratrović, dipl. ing., učitelj izvrsni savjetnik, zaposlena u Osnovnoj školi Dubovac, Karlovac. Mentorica je učenicima na Državnim natjecanjima iz informatike 2021. i 2022. godine. Recenzentica je i autorica rješenja radnih listova Matematički izazovi 5, 6, 7 i 8 te autorica radnih bilježnica iz matematike pri izdavačkoj kući Alfa. Mentorica je učenicima u natjecanjima mladih matematičara KAmatKA i nauMATIKA. Doprinosi organizaciji natjecanja nauMATIKE kao autorica zadataka. Mentorica je učenicima koji su 2024. godine imali najbolji istraživački projekt u Europi i Euroaziji te je s učenicima bila na svjetskoj konferenciji u SAD-u. Predavač je na konferencijama u Hrvatskoj (CUC, Enter itd.) i u svijetu gdje predstavlja rad s učenicima u STEM području. Predavač je na županijskim stručnim vijećima te na državnim skupovima iz područja matematike. Sudjeluje u Erasmus projektima te u internacionalnom projektu ICSE – Otvoreno školovanje (PMF, FER).

Pijemo li zdrave napitke?

Interdisciplinarni pristup u nastavi: **Biologija, Kemija, Matematika**
7. razred, OŠ Dubovac, Karlovac

Cilj provedenih aktivnosti:
potaknuti učenike na promišljanje
o svakodnevnom prehranbenim
izborima napitaka

Tijek rada

1. **Uočavanje problema** - učenici često piju gazirana pića ili nezdrave naptke
2. **Biologija** - probavni sustav i pravilna prehrana
3. **Kemija i Matematika** - istraživanje napitaka (što pijemo)

- promatranje boje napitaka
- mjerenje pH različitih napitaka
  - a) negazirana voda
  - b) sokovi Vindija
  - c) Coca-Cola
  - d) energetske piće Hell
  - e) ledeni čaj Vindija
  - f) prirodni cijeđeni sok od naranče
  - g) multivitaminski dijetalni sokovi
- očitavanje količine šećera s deklaracije
- **računanje postotka šećera** u napitcima
- računanje količine šećera u 200 ml napitka
- **bilježenje prisutnosti bojila i aditiva**
- **bilježenje ambalaže i način odlaganja**
- izvođenje zaključaka

%

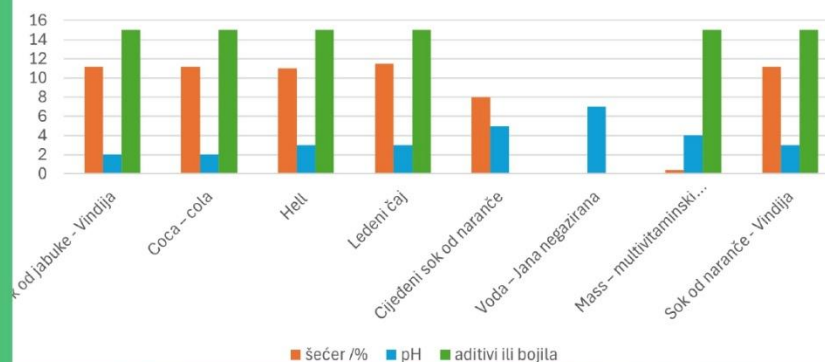
Edukacija učenika na SRO: prezentacija i 3D poster

Snježana Marković-Zoraja i Kristina Fratrović, OŠ Dubovac

Rezultati

pH, šećer i dodatci u piću

Zaključci

Industrijska pića:

- nizak pH, bojila, aditivi, šećeri
- štetno za zdravlje (zubi, probavni sustav, metabolizam)

Zdrava prehrana

- voda
- prirodno cijeđeni sokovi iz voća (prirodni šećeri)

Istraživački pokus

- razvijanje prirodoslovnih, matematičkih i znanstvenih kompetencija
- razvijanje kritičkog mišljenja
- razvijanje zdravih prehranbenih navika

Andreja Ivka Fićurin
a_ivka@yahoo.com
Osnovna škola „Braća Seljan“ Karlovac

Martina Zoraja
martina.zoraja@skole.hr
Osnovna škola Banija

Ljubav kroz želudac – jučer, danas, sutra

Sažetak

Postersko predavanje naslova „Ljubav kroz želudac – jučer, danas, sutra“ u sklopu Zelenog festivala - Karlovačke zelene priče s temom „Mijenjamo navike: prehrana i utjecaj na okoliš“ istražuje povezanost naših prehrambenih izbora s održivošću planeta. Kroz povijest, prehrambene navike oblikovane su marketinškim kampanjama što potvrđuju stare reklame za Coca-Colu, McDonald's, Ledolinu, Kraš Express i mnoge druge koje su oblikovale percepciju hrane i poticale konzumaciju određenih proizvoda. Međutim, danas je jasno da ti izbori imaju značajan utjecaj na okoliš, uključujući emisiju stakleničkih plinova, zagađenje i iscrpljivanje prirodnih resursa. Predavanjem će biti istaknute mudre izreke o hrani koje su ostavili veliki mislioci poput Sokrata i Hipokrata, koji su naglašavali važnost umjerenosti i hrane kao lijeka. Sokratova izreka podsjeća na važnost samokontrole u prehrani, dok Hipokratova poruka „Neka hrana bude lijek tvoj“ naglašava preventivnu moć pravilne prehrane. Židovska poslovice dodaje dimenziju poštivanja hrane i zahvalnosti za plodove zemlje, što se uklapa u suvremeni koncept odgovornog pristupa hrani. Cilj je predavanja osvijestiti potrebu za promjenom prehrambenih navika u skladu s očuvanjem okoliša, promičući domaću, sezonsku i ekološki prihvatljivu hranu. Naglašava se važnost kritičkog pristupa reklamama i prehrambenim trendovima te vraćanje tradicionalnim vrijednostima prehrane koje su koristile ljudskom zdravlju i okolišu. Ovakav pristup može doprinijeti smanjenju negativnih utjecaja prehrambene industrije i potaknuti trajne promjene u društvu prema održivoj budućnosti.

Ključne riječi

marketinške kampanje, mudre izreke, održivost planeta, postersko predavanje, promjena prehrambenih navika

Biografije

Andreja Ivka Fićurin učiteljica je hrvatskog jezika u zvanju mentora. Zaposlena je u Osnovnoj školi „Braća Seljan“ Karlovac od 2012. godine kao učiteljica predmetne nastave (5. – 8. razred). Uz redovan rad, od 2014. godine aktivna je u udruzi „Zvončići“ koja potiče razvoj djece s teškoćama u razvoju. Surađuje s dječjom knjižarom „Knjiguljica“ od 2017. godine potičući čitanje od najranije dobi. Posebnu pažnju posvećuje radu s učenicima s posebnim potrebama, kako darovitima, tako i učenicima s teškoćama. Uključuje se u brojne aktivnosti koje se bave očuvanjem prirode te je od 2022. godine aktivna u provedbi projekata zaštite i očuvanja prirode Javne ustanove NATURA VIVA. Uključena je i u sudjelovanje u međunarodnom projektu „Šafran“, kojem je cilj podizanje svijesti o povijesnim temama i promicanje tolerancije među mladima.

Martina Zoraja, profesorica hrvatskog jezika u zvanju mentora, zaposlena je u Osnovnoj školi Banija u Karlovcu. Studij hrvatskog jezika i književnosti završila je na Filozofskom fakultetu u Zagrebu, nakon čega je uslijedilo trajno zaposlenje u OŠ Banija, gdje radi već više od dvadeset godina. Radi i u posebnom odjelu za djecu s teškoćama u ponašanju. Aktivno sudjeluje u radu udruge „Zvončići“, koja potiče razvoj djece s teškoćama u razvoju, te u projektima zaštite prirode koji se provode kroz Javnu ustanovu NATURA VIVA. Uključena je i u sudjelovanje u međunarodnom projektu „Šafran“, kojem je cilj podizanje svijesti o povijesnim temama i promicanje tolerancije među mladima.

ANDREJA IVKA FIČURIN
OŠ "BRAČA SELJAN" KARLOYAC

LJUBAV KROZ ŽELUDAC

MARTINA ZORAJA
OŠ BANJA

jučer, danas, sutra

NEKA TVOJA HRANA BUDE TVOJ LIJEK,
A TVOJ LIJEK NEKA BUDE TVOJA HRANA.

*Brige se lakše
ispiru juhom.*

židovska poslovice

Reci mi što jedeš i reći ću ti tko si.

Hipokrat

Jean Anthelme Brillat-Savarina

Čovjek je ono što jede.

Ludwig Feuerbacha

Jedite puno povrća
i voća

Imajte porciju
proteina

Pijte uglavnom
vodu

Odaberite priloge od
cjelovitih žitarica

UJUTRO
ZA DOBAR DAN
LIVEČE
ZA DOBAR SAN

hmat express (198g)

JEDITE KAKO BISTE ŽIVJELI,
NEMOJTE ŽIVJETI KAKO BISTE JELI.

DESERTNA KREMA
KAKVE NEMA!

DRINK
Coca-Cola

McDonald's

Sokrat

Amalija Misir-Čujko

amalija.misir-cujko@skole.hr

Osnovna škola Ivane Brlić-Mažuranić Ogulin

„Ogulinsko zelje“ – lokalna prehrana i mali ekološki otisak

Sažetak

U današnje vrijeme sve se više govori o važnosti održive prehrane i smanjenju negativnog utjecaja čovjeka na okoliš. Jedan od primjera odgovorne i održive prehrane je Ogulinsko zelje, autohtoni proizvod ogulinskoga kraja sa zaštićenom oznakom izvornosti Europske unije. Proizvodi se na području Ogulina i okolnih općina Josipdol, Tounj i Plaški, dakle u ogulinsko-plašćanskom kraju, tradicionalnim postupkom prirodne mliječno-kisele fermentacije. Lokalna prehrana ima važnu ulogu u očuvanju okoliša jer smanjuje potrebu za dugim transportom hrane, potrošnjom goriva i emisijom ugljikova dioksida. Kupnjom lokalnih proizvoda podržavaju se obiteljska gospodarstva, čuva tradicija i potiče održivi razvoj lokalne zajednice. Ogulinsko zelje primjer je hrane „od polja do stola“, pri čemu se proizvodnja i prerada odvijaju na istom području uz kontrolirano podrijetlo i sustav sljedivosti proizvodnje. Učenici sedmog razreda Osnovne škole Ivane Brlić-Mažuranić Ogulin istraživali su područje uzgoja ogulinskog zelja, njegovu proizvodnju, fermentaciju i prehrambenu vrijednost te hranu koja se priprema s ovom namirnicom. Posebnu pozornost posvetili su važnosti odabira lokalno proizvedene hrane. Istraživanjem su zaključili kako lokalna i sezonska prehrana doprinosi smanjenju ekološkog otiska. Projekt „Ogulinsko zelje“ povezuje biologiju, ekologiju, održivi razvoj i tradicijsku baštinu ogulinskoga kraja. Učenik sedmog razreda, Mihael Paušić, rezultate svoga rada predstavio je na ovogodišnjem Festivalu znanosti „Energija“, putem prezentacije uz mentorstvo njegove učiteljice biologije.

Ključne riječi

ogulinsko zelje, održiva prehrana, lokalna proizvodnja, ZOI

Biografija

Amalija Misir-Čujko zaposlena je u nekoliko osnovnih škola Karlovačke županije (OŠ Ivane Brlić-Mažuranić Ogulin, PŠ Drežnica, OŠ Barilović i OŠ Švarča) kao učiteljica prirode i biologije. Završila je Agronomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu. Ovlašteni je agronom te je član Hrvatske agronomске komore. Ovlašteni je predavač od Ministarstva poljoprivrede, ribarstva i šumarstva za Održivu uporabu pesticida od 2014. godine. Redovito sudjeluje na različitim manifestacijama s učenicima (Festival znanosti, stemKA). Ove godine u sklopu Erasmus+ projekta OŠ Barilović sudjelovala je na job shadowingu u Slovačkoj. Voditeljica je izvannastavne aktivnosti „Školski vrt – ljekovito, ukrasno i začinsko bilje“ u PŠ Drežnica te je voditeljica učeničke zadruge Barilko iz Barilovića i sekcije: poljoprivreda. Također provodi izvannastavnu aktivnost u OŠ Barilović „Primjena digitalnih tehnologija temeljenih na umjetnoj inteligenciji u obrazovanju – BrAln“. U svom radu s učenicima nastoji poticati njihovu kreativnost, kritičko razmišljanje kao i zanimanje za prirodoslovlje.

“OGULINSKO ZELJE” LOKALNA PREHRANA I MALI EKOLOŠKI OTISAK

Amalija Misir-Čujko, dipl. ing. agr. (amalija.misir-cujko@skole.hr)
Osnovna škola Ivane Brlić-Mažuranić Ogulin, Ul. bana J. Jelačića 1, Ogulin

Ogulinsko zelje je autohtoni proizvod ogulinskog kraja sa **Zaštićenom oznakom izvornosti** (ZOI) Europske unije. Njegova proizvodnja povezuje tradiciju, znanost i održivi razvoj te predstavlja primjer hrane s malim ekološkim otiskom.

... OZNAČENJE ZAŠTIĆENOM OZNAKOM IZVORNOSTI ZA OGULINSKO ZELJE

... OZNAČENJE ZAŠTIĆENOM OZNAKOM IZVORNOSTI ZA OGULINSKO ZELJE

... OZNAČENJE ZAŠTIĆENOM OZNAKOM IZVORNOSTI ZA OGULINSKO ZELJE

OGULINSKO KUPUS - OGULINSKO KUPUS OIL	OGULINSKO KUPUS - OGULINSKO KUPUS OIL
... OZNAČENJE ZAŠTIĆENOM OZNAKOM IZVORNOSTI ZA OGULINSKO ZELJE	... OZNAČENJE ZAŠTIĆENOM OZNAKOM IZVORNOSTI ZA OGULINSKO ZELJE
... OZNAČENJE ZAŠTIĆENOM OZNAKOM IZVORNOSTI ZA OGULINSKO ZELJE	... OZNAČENJE ZAŠTIĆENOM OZNAKOM IZVORNOSTI ZA OGULINSKO ZELJE
... OZNAČENJE ZAŠTIĆENOM OZNAKOM IZVORNOSTI ZA OGULINSKO ZELJE	... OZNAČENJE ZAŠTIĆENOM OZNAKOM IZVORNOSTI ZA OGULINSKO ZELJE
... OZNAČENJE ZAŠTIĆENOM OZNAKOM IZVORNOSTI ZA OGULINSKO ZELJE	... OZNAČENJE ZAŠTIĆENOM OZNAKOM IZVORNOSTI ZA OGULINSKO ZELJE

CILJ ISTRAŽIVANJA

- upoznati područje uzgoja ogulinskog kupusa
- upoznati značenje ZOI
- upoznati pojam “kružno gospodarstvo”
- način uzgoja kupusa
- duljinu vegetacije
- vrijeme berbe
- prirodni proces kiseljenja kupusa (mliječno-kisela fermentacija)
- tradicionalna jela od kiselog kupusa
- razumjeti važnost lokalnih namirnica u prehrani - mali ekološki otisak
- manifestacije koje promiču Ogulinsko zelje

Amalija Misir Cujko

METODOLOGIJA RADA

- pretraživanje literature, razgovor s mještanima
- istraživački rad učenika izrada prezentacija
- predstavljanje rezultata učenicima i učiteljima na Festivalu znanosti

REZULTATI

Učenici su proširili znanja o:

- održivoj proizvodnji i potrošnji
- kružnom gospodarstvu
- važnosti lokalnih proizvoda
- odgovornom odnosu prema okolišu
- sezonskoj prehrani

Rezultate istraživanja predstavili su putem prezentacija na nastavi biologije te široj javnosti na Festivalu znanosti gdje je rad predstavio učenik 7. c razreda Mihael P.

Amalija Misir Cujko

ZAKLJUČCI

Lokalna proizvodnja omogućava:

- kraći put od proizvođača do potrošača (manji ekološki otisak)
- očuvanje tradicije i identiteta
- potpora obiteljskim poljoprivrednim gospodarstvima
- jedimo lokalno i domaće

Mirta Pucek
mirtapucek@gmail.com

Božica Knežević
bozica.knezevic1961@gmail.com

Dječji vrtić Grigora Viteza Zagreb

Hrana nije bljak!

Sažetak

U oluji ideja djeca postavljaju pitanja: „Kako i gdje nastaje hrana?“, „Što je superhrana?“, „Što su ljudi prije jeli?“ Cilj ovakvoga projekta je nadograditi znanje o zdravoj prehrani i osnažiti djecu da promišljaju i poznaju hranu koju jedu. Zadaće su odgojitelja organizirati poticajnu materijalnu sredinu, potaknuti suradnju s roditeljima, suradnicima, lokalnom zajednicom... Poticati samostalno istraživanje, autonomiju i emancipaciju djeteta. Kroz igru i kreativnost razvijati kritično mišljenje djeteta, suradnju i interakciju. Smoothie centar u sobi dnevnog boravka u vrtiću potiče djecu da sami osmišljavaju i pripremaju hranu, potiču roditelje da donose „zdravije“ grickalice (voće i orašaste plodove). Suradnja s lokalnim OPG-ovima, nevladinim udrugama i dućanima zdrave hrane odgovara na dječja pitanja, ali i potiče nova – možemo li i mi uzgojiti hranu?! S veseljem očekujemo nastavak ove priče o hrani koja sigurno nije bljak!

Ključne riječi

djeca, igra, hrana, vrtić, superhrana

Biografije

Mirta Pucek, odgojiteljica mentorica, završila je osnovnu školu i Jezičnu gimnaziju, te Pedagoški fakultet u Osijeku, studij za Predškolski odgoj 1998. godine. Poseban program kinezioloških aktivnosti završila je 2018. godine. Trenerica je znakovnog jezika za bebe Baby Sign, „CAP“ programa, Brain Gym-a.

Božica Knežević, odgojiteljica savjetnica, na Filozofskom fakultetu u Zagrebu završila je studij za predškolski odgoj. Završila Teološko-katehetsko doškovanje za vjerski odgoj djece predškolske dobi te stekla kanonski mandat za vjerski odgoj u javnim predškolskim ustanovama. U skladu s kriterijima o stručnim zvanjima Hrvatskog centra za dramski odgoj 2017. godine, stekla zvanje dramski voditelj, a 2019. godine zvanje dramski pedagog.

Alenka Melkić
alenka.melkic@kgz.hr

Ivana Jirsak
ivana.jirsak@gmail.com

Knjižnice grada Zagreba

Knjižnica sjemenja – mijenjamo prehrambene navike kroz održivu zajednicu

Sažetak

Knjižnica sjemenja pokrenuta je u sklopu programa „Zelena knjižnica za zeleni Zagreb“ s ciljem očuvanja i dostupnosti ekološki uzgojenog sjemenja, promicanja lokalnog uzgoja hrane te razvoja održivih prehrambenih navika. Program građanima omogućuje posudbu sjemenja, uzgoj biljaka i vraćanje novog sjemenja u knjižnicu, čime se potiču razmjena, samostalnost u proizvodnji hrane i odgovorniji odnos prema okolišu. Trenutačno djeluje na trima lokacijama – u Knjižnici Kustošija, Knjižnici Jelkovec i Knjižnici Podsused – koje su odabrane prema interesu korisnika i obilježjima gradskih četvrti u kojima građani aktivno obrađuju vrtove. Program se provodi u suradnji s Goriškom knjižnicom Franceta Bevka iz Nove Gorice, Zelenom mrežom aktivističkih grupa (ZMAG) i njihovom Društvenom bankom sjemenja. Tijekom 2026. godine planirano je širenje Knjižnice sjemenja na dodatne lokacije u mreži Knjižnica grada Zagreba, a programu će se kao novi partner pridružiti i Institut AromaVita. Geslo „Posudi – uzgoji – dijeli“ naglašava važnost zajedništva, razmjene znanja i očuvanja prirodnih resursa. Osim posudbe sjemenja, korisnicima su dostupne edukacije, praktične radionice, međugeneracijska razmjena iskustava te različiti oblici sudjelovanja u očuvanju sjemenske baštine. Među gostima bile su Silvija Kolar Fodor iz udruge Biovrt i Sunčana Pešak, autorica priručnika Ekološko sjemenarstvo. Posebno se istaknula radionica čišćenja sjemenja Zrnolov u Knjižnici Kustošija, nastala nakon što su korisnici donijeli veću količinu neočišćenog sjemenskog materijala. Velik interes sudionika doveo je do nastavka programa s novim temama i aktivnostima povezanim s vrtlarskom sezonom. U manje od godinu dana Knjižnica sjemenja privukla je velik broj korisnika, a neki su se upravo zbog nje učlanili u knjižnicu. Program potvrđuje interes građana za učenje, razmjenu znanja i lokalni ekološki uzgoj te pokazuje velik potencijal za jačanje svijesti o važnosti zdravog sjemenja i veće prehrambene samostalnosti zajednice.

Ključne riječi

Knjižnica sjemenja, održivi razvoj, urbano vrtlarstvo, očuvanje tradicijskih sorti, neovisnost hrane

Biografije

Alenka Mlekić zaposlena je u Knjižnicama grada Zagreba gotovo 20 godina. Njezin je rad usmjeren na ekologiju, održivost i inovativne knjižnične usluge. Koordinatorica je Knjižnice sjemenja u sklopu programa „Zelena knjižnica za zeleni Zagreb“, koordinatorka aktivnosti za program B40 Balkan Cities Network te programa Književno (raz)otkrivanje. Članica je Radne grupe za građansku znanost u knjižnicama Knjižnica grada Zagreba te ujedno administrira Facebook stranicu i mrežnu stranicu knjižnice.

Ivana Jirsak (1978.) diplomirala je indologiju, filozofiju i bibliotekarstvo. U Knjižnicama grada Zagreba radi od 2008. Interesi su joj važnost rekreativnog čitanja za kvalitetu života, odrast i permakultura. Slobodno vrijeme provodi čitajući i eksperimentirajući u vrtu.

Mijenjamo prehrambene navike kroz održivu zajednicu

- ✔ **Vrtlarsko druženje i radionica Zrnolov** održava se kontinuirano u Knjižnici Kustošija u suradnji s udrugom ZMAG/Reciklirano imanje.
- ✔ **Predavanja i radionice na temu:** tradicijske sorte povrća, očuvanje sjemena, uzgoj mikrozeljenja, uzgoj i primjena aromatičnog i ljekovitog bilja, dizajn vrta, ekološko sjemenarstvo.
- ✔ **Gradani** posuđuju i poklanjaju građu, pokazuju želju za učenjem, upoznaju se, dijele iskustva i znanje.
- ✔ Knjižnica sjemenja promiče **prehrambenu neovisnost** kroz lokalni uzgoj zdrave hrane, očuvanje tradicijskih sorti i bioraznolikosti te razvoj održivijih prehrambenih navika.

Vinka Tresić
vinka.tresic@kgz.hr

Ivana Jurić
Ivana.juric@kgz.hr

Marija Juranko Ladavac
marija.juranko.ladavac@kgz.hr

Knjižnice grada Zagreba

Od sjemenja do stola: knjižnica kao prostor održive prehrane i ekološke osviještenosti

Sažetak

Postersko izlaganje Knjižnica grada Zagreba prikazuje primjer dobre prakse povezivanja održive prehrane, lokalne proizvodnje hrane i uloge knjižnica u promicanju ekološke osviještenosti te poticanju korisnika na odgovorno korištenje prirodnih resursa. Kroz koncept Knjižnica sjemenja, oformljenih u nekoliko knjižnica mreže Knjižnica grada Zagreba, korisnicima se omogućuje posudba sjemenja različitih biljnih kultura. Primjer Knjižnice Voltino prikazuje kako posuđeno sjeme nastavlja životni ciklus na terasi knjižnice, gdje se uzgajaju vlasac, rajčice, paprike, krastavci, bosiljak i drugo začinsko bilje. U uzgoj su uključene korisnice knjižnice – „Čitateljice vrtlarice“ – koje sudjeluju u sadnji, njezi biljaka i održavanju bio vrta te potiču zajedništvo i razmjenu znanja među korisnicima. Proces od posudbe sjemenja do berbe plodova odvija se unutar knjižničkog prostora, čime knjižnica postaje mjesto učenja, suradnje i razvoja održivih životnih navika. U Knjižnici Augusta Cesarca, Ravnice tijekom svibnja 2026. održan je ciklus edukativnih, kreativnih i kulinarskih radionica u sklopu projekta Skeniraj biljku – otkrij knjigu. Ciljevi radionica su promicanje zdrave prehrane, održivog razvoja te razvijanje ekološke svijesti u lokalnoj zajednici, a korisnici su na njima učili osnove uzgoja začinskog i ljekovitog bilja, pripremali su jednostavne recepte od svježih sastojaka te izrađivali zemljane kuglice sa sjemenjem i teglice za biljke od plastičnih boca. Posebnost projekta je povezivanje biljaka s knjižničnim fondom putem QR kodova, koji vode na popise knjiga u katalogu Knjižnica grada Zagreba koje su sadržajno povezane s biljkama. Projekti provedeni u Knjižnicama grada Zagreba pokazuju kako knjižnice mogu nadilaziti isključivo tradicionalnu ulogu i postati aktivni centri održivog razvoja, cjeloživotnog učenja i povezivanja zajednice. Aktivnostima vezanima uz posudbu sjemenja, urbani uzgoj biljaka, edukativnim i kulinarskim radionicama korisnike se potiče na razvoj ekološke svijesti, zdravijih životnih navika i odgovornijeg odnosa prema prirodnim resursima, čime knjižnice aktivno doprinose održivijoj budućnosti lokalne zajednice.

Ključne riječi

ekološka osviještenost, knjižnica sjemenja, održivi razvoj, urbana ekologija

Biografije

Vinka Tresić, diplomirana knjižničarka. Na Filozofskom fakultetu u Zagrebu završila je studij Informacijske znanosti, smjer Bibliotekarstvo. Od 2019. godine zaposlena je u Knjižnicama grada Zagreba gdje je radila u Knjižnici Medveščak na Odjelu za djecu i mlade te Odjelu za odrasle. Od 2021. godine radi u Knjižnici Augusta Cesarca, Ravnice, na Odjelu za odrasle, a od 2026. godine preuzima mjesto koordinatorice.

Ivana Jurić je na Filozofskom fakultetu u Zagrebu diplomirala kroatistiku i komparativnu književnost te bibliotekarstvo. Od 2025. godine radi u Knjižnicama grada Zagreba, u Knjižnici Augusta Cesarca, Ravnice.

Marija Juranko Ladavac, diplomirana knjižničarka. Zaposlena u Knjižnicama grada Zagreba – Knjižnica Voltino. Do 2021. radila na Odjelu za djecu i mlade, od 2021. na Odjelu za odrasle. Sudionica programa Zelena knjižnica za zeleni Zagreb od 2017. godine, a od 2025. sukoordinatorica navedenog programa. Sudjelovala je u projektu uređenja Zelene terase Knjižnice Voltino što je predstavljeno na 1. Zelenom festivalu – Karlovačkoj zelenoj priči. Njezini trenutni interesi obuhvaćaju održivi razvoj, edukaciju korisnika o održivim praksama te osnaživanje i uključivanje korisnika u aktivnosti povezane s održivošću.

OD SJEMENJA DO STOLA:

knjižnica kao prostor održive prehrane i ekološke osviještenosti

SADIMO

UČIMO

KUHAMO

NJEGUJEMO

RECIKLIRAMO

BIOVRT → razmišljanje o prehrani iz održivog uzgoja, zdravijim prehrambenim navikama i smanjenju otpada
 CIKLUS EDUKATIVNIH, KULINARSKIH I KREATIVNIH RADIONICA → sadnja i uzgoj začinskog bilja, priprema jednostavnih sirovih jela, izrada zemljanih kuglica sa sjemenjem, izrada i oslikavanje teglica od plastičnih boca
 ČITATELJICE VRTLARICE → brinu o biovrtu, sudjeluju u sadnji, njezi biljaka i održavanju vrta, potiču zajedništvo i razmjenu znanja → knjižnica doprinosi ekološkoj osviještenosti

Melinda Grubišić-Reiter
mgrubisic-reiter@knjiznica-sibenik.hr
Gradska knjižnica „Juraj Šižgorić Šibenik

Mijenjajmo navike: zdrava prehrana i održivost u Gradskoj knjižnici „Juraj Šižgorić“ Šibenik

Sažetak

Gradska knjižnica „Juraj Šižgorić“ Šibenik kontinuirano promiče važnost zdrave prehrane, održivog uzgoja hrane i odgovornog odnosa prema okolišu kroz programe, projekte, predavanja, radionice i aktivnosti za djecu, mlade i odrasle. U okviru projekta Zelena knjižnica, pokrenutog 2012. godine, te kasnijih programa Živjeti zdravo, međunarodnog projekta C-Change i projekta Zelene teme u knjižnici, korisnike se potiče na promjenu svakodnevnih navika i promišljanje o utjecaju osobnih izbora na zdravlje i okoliš. Poseban naglasak stavljen je na povezanost prehrane, zdravlja, održivosti i odgovorne uporabe prirodnih resursa. Kroz čitanje priča, razgovore, kvizove i radionice s djecom iz vrtića i osnovnih škola poticalo se usvajanje zdravih životnih navika, pravilne prehrane, tjelesne aktivnosti te odgovornog odnosa prema vodi, moru i hrani. Održani su kviz o vodi, čitanje slikovnica „Tajne i zgone nestašne vode“ i „Ne uništavajmo more“, kao i radionica „Zdrava prehrana“, koju je vodila nutricionistica Martina Jajaš Višković. Za odrasle korisnike organizirana su brojna predavanja i predstavljanja knjiga o zdravoj prehrani, prehrani djece, prevenciji pretilosti, postu, LCHF prehrani, funkcionalnoj medicini i autoimunim bolestima. Ističu se predavanja Anite Šupe „Istine i laži o hrani“, „Prehranom do zdravlja“, „Znamo li što jedemo?“ i „Zdrava hrana za djecu“, kao i predavanje o autoimunim bolestima Denisa Delogu. Održano je i predavanje Dalibora Petrinića o prehrani uz predstavljanje njegovih knjiga. Godine 2023. organiziran je Stručni skup s međunarodnim sudjelovanjem „Uloga knjižnica u promicanju zdravoga načina života“, na kojem su važno mjesto zauzele teme zdrave prehrane i uzgoja zdrave hrane. Knjižnica je posebnu pozornost posvetila urbanom vrtlarstvu, kompostiranju, čuvanju i razmjeni autohtonog sjemena te osnivanju knjižnice sjemena, čime dodatno pridonosi očuvanju bioraznolikosti i razvoju održivijih životnih navika.

Ključne riječi

zdrava prehrana, održivost, Gradska knjižnica „Juraj Šižgorić“ Šibenik, ekološke navike, održivi uzgoj hrane

Biografija

Rođena je u Šibeniku 30. rujna 1969. godine. Od 1998. godine zaposlena je u Gradskoj knjižnici „Juraj Šižgorić“ Šibenik. Od 2007. godine obnaša dužnost voditeljice Znanstvenog odjela, a od rujna 2012. godine funkciju voditeljice Matične službe za narodne i školske knjižnice. Tri je mandata bila predsjednica Knjižničarskog društva Šibenik. Članica je Radne grupe za Zelene knjižnice od njezina osnutka 2014. godine te je voditeljica projekata Zelena knjižnica i Živjeti zdravo. Također je od 2020. godine voditeljica projekta „Ne volim – volim čitati“, a od 2025. godine projekta „Knjiga u ruci, sjećanje u srcu: Pobjedimo demenciju“. Sudjelovala je u međunarodnom projektu C-Change, u sklopu kojeg se Grad Šibenik pridružio gradovima Manchesteru, Mantovi, Wrocławu, Gelsenkirchenu i Aguedi s ciljem podizanja svijesti o onečišćenju i klimatskim promjenama kroz kulturni sektor. Početkom 2020. godine stekla je zvanje višeg knjižničara. Iste godine sudjelovala je u pripremi prijave za IFLA-inu nagradu Green Library Award, kojom je Gradska knjižnica „Juraj Šižgorić“ Šibenik, s još četiri knjižnice, osvojila drugo mjesto na međunarodnom natjecanju. Na međunarodnoj konferenciji knjižničara The World Library and Information Congress, WLIC 2021., sudjelovala je s izlaganjima „Project Green Library“ te „Green Themes in the Public Library ‘Juraj Šižgorić’ Šibenik“. Od 2022. do 2024. godine bila je članica povjerenstva za izbor i ocjenjivanje knjižnica za IFLA-inu nagradu Green Library Award u sklopu iste konferencije. Također, potaknula je uključivanje Gradske knjižnice „Juraj Šižgorić“ u nacionalni projekt „STEM revolucija se nastavlja – knjižnice“, čime je dodatno

ojačala obrazovnu i tehnološku dimenziju rada knjižnice. Voditeljica je Erasmus+ međunarodne mobilnosti u sklopu projekta LibChange za Gradsku knjižnicu „Juraj Šižgorić“ Šibenik, u suradnji s partnerima iz Knjižnice Franca Ksavra Meška Ormož iz Slovenije, Gradske biblioteke u Novom Sadu iz Srbije i Valmieras Integrētā bibliotēka iz Latvije.

Mijenjamo navike: zdrava prehrana i održivost u Gradskoj knjižnici „Juraj Šižgorić“ Šibenik

Gradska knjižnica „Juraj Šižgorić“ Šibenik u okviru projekta Zelena knjižnica, pokrenutog 2012. godine, te kasnijih programa Živjeti zdravo, međunarodnog projekta C-Change i projekta Zelene teme u knjižnici, potiče korisnike na promjenu svakodnevnih navika i promišljanje o osobnom utjecaju na zdravlje i okoliš.

Predavanja Anite Šupe:
"Istine i laži o hrani"
"Prehranom do zdravlja"
"Znamo li što jedemo"
"Zdrava hrana za djecu"

Radionica "Mali vrtlari"

Radionice i predavanja o vrtlarstvu
Petre Turčić

Razmijena autohtonog
sjemena

Stručni skup sa međunarodnim
sudjelovanjem "Uloga knjižnice u
promicanju zdravog načina života"

Predavanja Dalibora Petričića o prehrani

Edukacija roditelja i
odgajatelja o prehrani beba

Radionica izrade
uzdignutih gredica

Predavanja i radionice u sklopu
međunarodnog projekta C-Change

Radionice o zdravoj hrani za dječje
vrtiće i osnovne škole

Pričaonice i kviz na temu vode

Radionica "Zdrava prehrana"
Martina Jajaš Višković

Gradska knjižnica "JURAJ ŠIŽGORIĆ"
ŠIBENIK

Melinda Grubišić Reiter
grafička obrada: Toni Živković

CILJ: promicanje važnosti zdrave prehrane, održivog uzgoja hrane i odgovornog odnosa prema okolišu kroz programe, projekte, predavanja, radionice i aktivnosti za djecu, mlade i odrasle.

Sanja Graša
sanja@gkka.hr

Ivana Mihalić
imihalic@gkka.hr

Gradska knjižnica „Ivan Goran Kovačić“ Karlovac

Održivo, lokalno, knjižnično

Sažetak

Gradska knjižnica „Ivan Goran Kovačić“ u Karlovcu sve se više ističe kao društveno i edukativno središte koje kroz brojne aktivnosti promiče ekološko opismenjavanje i ciljeve održivog razvoja. Knjižnica redovito organizira predavanja, radionice i stručne skupove, poput Zelenog festivala, usmjerene na podizanje svijesti o važnosti očuvanja okoliša i uvođenja održivih životnih navika u svakodnevnicu. Jedan od ključnih segmenata njezina djelovanja je suradnja s lokalnim i ekološkim udrugama, institucijama te obiteljskim poljoprivrednim gospodarstvima. Povezujući ih na jednom mjestu osnažuje lokalnu zajednicu te djeluje kao prostor za socijalnu uključenost. Poseban naglasak stavlja se na ekološku pismenost općenito, ali i u području prehrane, gdje se kroz edukativne programe problematiziraju teme poput ugljičnog otiska hrane, smanjenja otpada od hrane i važnosti odabira lokalnih i sezonskih namirnica. Osiguravanjem bogatog fonda stručne literature i provedbom interaktivnih radionica, Gradska knjižnica „Ivan Goran Kovačić“ dokazuje kako knjižnice mogu biti ključni pokretači pozitivnih ekoloških promjena, potičući svakog pojedinca da svojim izborima pridonese zdravijem okolišu i održivoj budućnosti lokalne zajednice. Cilj je ovog posterskog izlaganja prikazati kako knjižnica, kroz ekološke akcije, edukacije i međusektorske suradnje, aktivno pridonosi ostvarenju ciljeva održivog razvoja te postaje prepoznatljiv „zeleni“ centar svoje lokalne zajednice.

Ključne riječi

zelena knjižnica, održivi razvoj, lokalna zajednica, ekološka pismenost, udruge

Biografije

Sanja Graša, knjižničarka, radi na Odjelu za djecu i mladež te u Zelenoj knjižnici, gdje provodi različite programe, organizira književne susrete, vodi čitateljski klub za odrasle, glavna je urednica Kalibra, časopisa Društva knjižničara Karlovačke županije, predsjednica Društva knjižničara Karlovačke županije, članica skupine Cikloknjižničara. Područje interesa u knjižničarstvu su joj rad s djecom i mladima, poticanje čitanja, vidljivost i promoviranje knjižnice putem digitalnih platformi, organizacija i prilagođavanje programa knjižnice zahtjevima i potrebama zajednice te ekološka osviještenost i opismenjavanje.

Ivana Mihalić, odgojitelj predškolske djece/knjižničarka, od 2009. godine zaposlena u Gradskoj knjižnici „Ivan Goran Kovačić“ Karlovac na Odjelu za djecu predškolskog uzrasta. U svom radu sudjeluje na manifestacijama kao što su Noć Knjige, Karlovački vrtuljak, Dječji fašnik, edukaciji za program „Bajkaonica“ u Društvima „Naša djeca“ u okviru projekta „Neka odrastanje bude dječja igra“. Redovno se educira i sudjeluje na domaćim i stručnim skupovima s međunarodnim sudjelovanjem. U svom radu posebnu pozornost posvećuje poticanju čitanja djece predškolskog uzrasta. Sudjeluje u programima s cjeloživotnim učenjem i ekološkom sviješću. Provoditeljica je Nacionalne kampanje „Čitaj mi!“. Članica je Društva knjižničara Karlovačke županije.

Održivo, lokalno, knjižnično

Mijenjamo navike:
prehrana i utjecaj
na okoliš

Zeleni festival

Eko udruge i najmlađi

Kuharice

Predavanja

- edukacija i programi: predavanja, Zeleni festival, radionice: uvođenje održivih navika u svakodnevnicu te podizanje ekološke i prehrambene pismenosti (ugljični otisak, otpad od hrane, lokalne namirnice)
- središte za jednice: suradnja s ekološkim udrugama, institucijama i OPG-ovima, čime se potiče socijalna uključenost, kružno gospodarstvo i međusektorski dijalog
- korištenje resursa knjižnice i stručne literature, knjižnica kao pokretač pozitivnih ekoloških promjena

IZLOŽBA

U vremenu kada klimatske promjene, prekomjerno iskorištavanje prirodnih resursa i velike količine otpada od hrane postaju svakodnevni izazovi, svjedočimo tome da upravo male promjene u našim navikama mogu imati velik i dugoročan učinak. Izložba „Mijenjajmo navike: prehrana i utjecaj na okoliš“ dio je programa sedmog izdanja Zelenog festivala – Karlovačke zelene priče, projekta koji je prepoznat i na svjetskoj razini, osvojivši prestižno posebno priznanje IFLA Green Library Award 2025 za značajan društveni utjecaj.

Ova izložba predstavlja jedinstven spoj tradicije, ekologije i ženskog doprinosa kroz vizualni i pisani poziv na odgovorniji odnos prema hrani, prirodi i budućnosti.

SAJAM OPG-OVA

1. OPG Konoplja
2. K Distillery
3. OPG Guštin
4. Petrova tjestenina
5. Udruga „Jak kao Jakov“
6. Naklada Šumek i Eko Pan
7. Čistoća d.o.o.
8. Gradska knjižnica „Ivan Goran Kovačić“ Karlovac
9. Pčelarstvo Baričević
10. Obrt za proizvodnju i prodaju medicarskih i svjećarskih proizvoda Viktor

Impresum

Organizatori skupa

Gradska knjižnica „Ivan Goran Kovačić“ Karlovac u suorganizaciji s Javnom ustanovom Aquatika – Slatkovodnim akvarijem Karlovac, Turističkom zajednicom grada Karlovca, Sportskim objektima Karlovac i Filozofskim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu

Programski odbor i organizacijski odbor

Anita Malkoč Bišćan, Kristina Čunović, Martina Barišić Koprenica, Sanja Graša, Marinko Polović, Miroslav Katić, Mario Šimić

Urednice

Sanja Graša, Martina Barišić Koprenica, Lucija Asoli Malobabić

Grafičko oblikovanje i lektura

Sanja Graša

Stručni skup održava se uz financijsku potporu Ministarstva kulture i medija Republike Hrvatske, Gradske knjižnice „Ivan Goran Kovačić“ Karlovac i Grada Karlovca.

Karlovac, lipanj 2026.

#visitkarlovac

